

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014-2020

WSPARCIE DLA ROZWOJU LOKALNEGO W RAMACH INICJATYWY LEADER

(RLKS –Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność)

Czym jest RLKS?

RLKS czyli rozwój lokalny kierowany przez społeczność jest kontynuacją podejścia LEADER w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich wspieranego ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

RLKS jest instrumentem, który w nowej perspektywie finansowej UE 2014-2020 umożliwia zastosowanie metody LEADER także w ramach polityki spójności w ramach wspólnej podstawy prawnej, czyli art. 32-35 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r. str. 320).

Podstawowe założenia metody LEADER

- 1) **oddolność** (szeroki udział społeczności lokalnej w tworzeniu i realizacji strategii),
- 2) **terytorialność** (lokalna strategia rozwoju przygotowana dla danego, spójnego obszaru),
- 3) **zintegrowanie** (łączenie różnych dziedzin gospodarki, współpraca różnych grup interesu),
- 4) **partnerstwo** (lokalna grupa działania jako lokalne partnerstwo, w którym uczestniczą różne podmioty z sektora publicznego, społecznego i gospodarczego),
- 5) **innowacyjność** (w skali lokalnej),
- 6) **decentralizacja zarządzania i finansowania**,
- 7) **sieciowanie i współpraca** (wymiana doświadczeń i rozpowszechnianie dobrych praktyk).

Zakres wsparcia RLKS w ramach PROW 2014-2020 (EFRROW)

Poddziałanie 19.1 Wsparcie przygotowawcze (LGD).

Poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (beneficjenci, LGD).

Poddziałanie 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie projektów współpracy z lokalną grupą działania (LGD).

Poddziałanie 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji (LGD)

Poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

Opis rodzaju operacji

Operacje realizowane w ramach tego poddziałania muszą spełniać cele szczegółowe działania oraz cele określone w LSR.

Zakresy tematyczne

- 1) Wspieranie udziału społeczności lokalnej w realizacji LSR lub wzmocnienie kapitału społecznego przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych.
- 2) Rozwój przedsiębiorczości, w tym: zakładanie działalności gospodarczej; dywersyfikacja źródeł dochodów w gospodarstwie; tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego tj. infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych w celu udostępniania jej lokalnym producentom; rozwijanie przedsiębiorstw; podnoszenie kompetencji osób z obszaru LSR w powiązaniu z zakładaniem działalności gospodarczej, rozwojem przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości społecznej lub dywersyfikacją źródeł dochodów rolników i osób długotrwale pozostających bez pracy.
- 3) Tworzenie sieci podmiotów prowadzących działalność na obszarze objętym LSR, współpracujących w zakresie: świadczenia usług turystycznych, krótkich łańcuchów żywnościowych, rynków zbytu produktów i usług lokalnych.
- 4) Rozwój rynków zbytu, z wyłączeniem targowisk.
- 5) Zachowanie dziedzictwa lokalnego.
- 6) Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury: turystycznej lub

rekreacyjnej, kulturalnej, drogowej gwarantującej spójność terytorialną w zakresie włączenia społecznego.

7) Promowanie: produktów lokalnych lub usług lokalnych, rynków zbytu produktów i usług lokalnych, turystyki, rekreacji lub kultury.

Beneficjenci Poddziałania 19.2 (czyli kto może realizować projekt)

- osoby fizyczne,
- osoby prawne, w tym m.in. kółka rolnicze, JST z wyłączeniem województw, ich związki bądź ich jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, spółdzielnie, kościoły, związki wyznaniowe,
- jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawy przyznają zdolność prawną.
- grupy sformalizowane np. koła gospodyń wiejskich (wyłącznie w przypadku projektów grantowych). Grantobiorcami **nie mogą być** podmioty prowadzące działalność gospodarczą lub deklarujące jej podjęcie,
- w przypadku rozpoczęcia lub rozwoju działalności pozarolniczej, pomoc może być przyznana:
  - a) osobom fizycznym ubezpieczonym w KRUS w niepełnym zakresie, prowadzącym obok rolniczej działalność pozarolniczą,
  - b) osobom prowadzącym działalność gospodarczą,
  - c) osobom nieubezpieczonym w KRUS deklarującym podjęcie działalności pozarolniczej,
- wykonującym lub deklarującym działalność gospodarczą w formie mikro lub małego przedsiębiorstwa,
- w przypadku operacji w zakresie przetwórstwa lub sprzedaży produktów rolnych beneficjentem może być osoba fizyczna ubezpieczona w KRUS w pełnym zakresie,
- LGD w przypadku „operacji własnych” i „projektów grantowych”, tj. operacji składających się z szeregu grantów, których realizatorami są podmioty z obszaru objętego LSR. Granty są projektami komplementarnymi i łącznie przyczyniają się do osiągnięcia celów i wskaźników określonych dla całego projektu grantowego.

Koszty kwalifikowalne

Koszty kwalifikowane obejmują koszty:

- zakupu dóbr i usług,
- wykonania robót budowlanych,
- organizacji i przeprowadzenia spotkania, szkolenia, wydarzenia promocyjnego itp.,
- najmu, dzierżawy lub zakupu oprogramowania, sprzętu, narzędzi, urządzeń lub maszyn, materiałów lub przedmiotów,
- zakupu środków transportu (koszt nie może przekroczyć 30% pozostałych kosztów kwalifikowanych, pomniejszonych o koszty ogólne),
- zatrudnienia osób zaangażowanych w realizację operacji, tylko w przypadku operacji o charakterze szkoleniowym, funkcjonowania nowoutworzonych sieci oraz inkubatorów przetwórstwa lokalnego,
- ogólne,
- inne koszty związane z realizacją operacji.

Nie można dokonać zakupu używanych maszyn, urządzeń, sprzętu lub innego wyposażenia objętego operacją z wyjątkiem eksponatów w ramach operacji dotyczących zachowania dziedzictwa.

Do kosztów kwalifikowanych zalicza się także wkład niepieniężny wnioskodawcy.

Warunki kwalifikowalności

Pomoc może być przyznana w przypadku gdy (dotyczy również projektów grantowych):

- wnioskodawca wykaże doświadczenie lub uzasadni potencjał, lub kwalifikacje, lub prowadzi działalność odpowiednią do realizacji operacji,

- operacja jest uzasadniona ekonomicznie, za wyjątkiem:

a) operacji polegającej na nieodpłatnym lub niekomercyjnym udostępnianiu: infrastruktury służącej działalności przetwórczej udostępnianej lokalnym producentom, ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej lub drogowej gwarantującej spójność terytorialną w zakresie włączenia społecznego, obiektów stanowiących dziedzictwo lokalne,

b) szkoleniowej,

c) promocyjnej w zakresie: turystyki, rekreacji, kultury, dziedzictwa, produktów lokalnych, rynków lokalnych,

d) polegającej na kultywowaniu dziedzictwa lokalnego,

operacja będzie realizowana na nieruchomości będącej własnością wnioskodawcy lub wnioskodawca posiada udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone w operacji przez okres związania z celem.

- dla operacji z zakresu tworzenie i funkcjonowanie sieci, operacja jest realizowana przez co najmniej 2 partnerów, których działalność jest ukierunkowana na tworzenie krótkich łańcuchów żywnościowych, rynków lokalnych lub usług turystycznych (z wyłączeniem tworzenia grup producentów lub tworzenia grup operacyjnych na rzecz innowacji).

W przypadku rozwijania działalności gospodarczej, uzyskanie pomocy powyżej 25 000 zł wymaga utworzenia co najmniej jednego miejsca pracy.

W przypadku zakładania działalności gospodarczej zawsze wymagane jest utworzenie przynajmniej jednego miejsca pracy (w tym samo zatrudnienie).

Pomoc nie może być przyznana na:

- operacje służące zaspokajaniu partykularnych potrzeb beneficjenta,

- organizację operacji cyklicznych, z wyjątkiem wydarzenia inicjującego cykl wydarzeń lub specyficznego dla danego LSR, wskazanych i uzasadnionych w LSR,

- promocję indywidualnych przedsiębiorców, ich produktów i usług,

Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej przysługuje podmiotowi raz w okresie realizacji Programu.

Podmiotowi, który skorzystał z pomocy na rozpoczęcie działalności gospodarczej, pomoc na rozwój tej działalności przysługuje nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia przyznania tej pomocy.

Pomoc w zakresie przetwórstwa nie może być przyznana podmiotowi, któremu przyznano pomoc w ramach poddziałania „Pomoc na inwestycje w przetwórstwo/marketing i rozwój produktów rolnych”.

W ramach LEADER jeden przedsiębiorca nie może uzyskać wsparcia zarówno

na utworzenie inkubatorów przetwórstwa lokalnego, jak i na tworzenie lub rozwój przedsiębiorczości w zakresie przetwórstwa.

Kryteria wyboru operacji

- wybór operacji do finansowania będzie odbywał się w drodze konkursu,
- szczegółowe kryteria wyboru operacji zostaną określone przez LGD w LSR,
- premiiowane przez LGD będą operacje spełniające jeden lub kilka w poniższych kryteriów:
  - a) innowacyjność,
  - b) zastosowanie rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska lub klimatu,
  - c) generowanie nowych miejsc pracy
  - d) zakładanie działalności, której podstawę będą stanowiły lokalne produkty rolne (lokalny produkt rolny – wytwarzany na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju)
  - e) ukierunkowanie na zaspokojenie potrzeb grup de faworyzowanych ze względu na dostęp do rynku pracy, określonych w LSR.

Kwoty i stawki wsparcia

Maksymalna kwota pomocy będzie ustalana przez LGD.

Limity pomocy na beneficjentów/grantobiorców

- do 300 000 PLN – beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych oraz LGD (nie dotyczy beneficjentów realizujących operacje polegające na utworzeniu inkubatora przetwórstwa lokalnego) w okresie realizacji Programu,
- 100 000 PLN – grantobiorcy (gdy podmiot będzie ubiegać się o wsparcie na rzecz sformalizowanej grupy nieposiadającej osobowości prawnej, limit pomocy jest liczony odrębnie na każdą sformalizowaną grupę). Wartość grantów realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych nie mogą przekroczyć 20% danego projektu grantowego. Ograniczenia nie stosuje się gdy jednostka sektora finansów publicznych realizuje grant we współpracy ze sformalizowaną grupą oraz ubiega się o wsparcie na rzecz tej grupy. **W przypadku operacji realizowanych partnerstwie limit pomocy na każdego z partnerów jest pomniejszany proporcjonalnie.**

Limity pomocy na operację

- 300 000 PLN – na operacje, z wyłączeniem operacji z zakresu rozpoczęcia działalności gospodarczej, tworzenia inkubatorów oraz operacji realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych,
- 500 000 PLN - na utworzenie inkubatora przetwórstwa lokalnego,
- 100 000 PLN – na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- 50 000 PLN – limit na operację własną.

Całkowita wartość operacji realizowanych poza projektem grantowym wynosi co najmniej 50 000 PLN.

Całkowita wartość grantu wynosi nie więcej niż 50 000 PLN.

Intensywność pomocy wynosi do 100% kosztów kwalifikowanych i zależy od kategorii beneficjenta, rodzaju operacji oraz zapisów LSR.

Pomoc w związku z działalnością gospodarczą będzie miała charakter pomocy de minimis.

